

РОЗДІЛ. СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Агєєва Ірина

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
Таврійський державний агротехнологічний
університет
м. Мелітополь
Україна

РЕСУРСНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сучасному етапі розвитку сільського господарства важливим завданням є виробництво продукції, яке має вирішальне значення для економіки країни. Розвиток аграрного виробництва зумовлюється наявним ресурсним забезпеченням і рівнем його ефективного використання. Реальна оцінка забезпеченості ресурсами дає можливість визначити напрями її оптимального забезпечення для ефективного функціонування підкомплексу.

Запорізька область займає вигідне економіко-географічне положення. Вона розташована у південно-східній частині України загальною площею 27,2 тис. кв. км, що становить 4,5 % території України. Природно-кліматичні умови дозволяють вирощувати в області майже всі сільськогосподарські культури, отримуючи високі врожаї.

Дослідженнями встановлено, що у 2016 р. в Запорізькій області аграрним виробництвом займалося 2790 сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, що становить на 1,7 % більше, ніж у 2014 р. Найбільшу питому вагу у структурі наявних сільськогосподарських підприємств займали фермерські господарства – 73,3 %, господарські товариства – 11,8 %. В області створено 21 агроторговий дім. Станом на 1 січня 2017 р. в сільському господарстві області працювало 24,5 тис. осіб.

Виробництво валової продукції сільського господарства за 2016 р. в усіх категоріях господарств склало 9895,6 млн грн, або 98,4 % до 2015 р., у тому числі рослинництва – 7888,9 млн грн (99,5 %), тваринництва – 2006,7 млн грн (94,5 %) [1].

Одним із провідних елементів організації виробництва в сільськогосподарських підприємствах є матеріально-технічне їх забезпечення. Техніко-технологічне переозброєння кожного підприємства є основним напрямком підвищення ефективності використання трудових, земельних ресурсів, комплексної механізації та автоматизації технологічних процесів, інтенсифікації виробництва і на цій основі підвищення урожайності сільськогосподарських культур, продуктивності тварин, обсягів та якості продукції, рентабельності та прибутковості виробництва [2].

Сучасний стан аграрного сектора загалом, і Запорізької області зокрема, характеризуються скороченням кількості технічних засобів, високим рівнем їх фізичного та морального зносу.

У 2016 р. сільгосппідприємствами області за рахунок усіх джерел фінансування придбано 413 од. сільськогосподарської техніки на суму 422,0 млн грн, у т.ч. вітчизняної – 223 од. на суму 97,6 млн грн. Це дало позитивну тенденцію до збільшення за 2014-2016 рр. кількості тракторів всіх марок у аграрних підприємствах на 1,0 %, кількість зернозбиральних комбайнів – на 5,2 %. Але спостерігається і зменшення деяких видів техніки. Так, кількість кукурудозбиральних комбайнів зменшилась на 25,5 %.

Більше всього страждають фермерські та особисті селянські господарства, які мають низький рівень технічного та технологічного забезпечення.

До останнього часу рівень технічної ефективності виробництва, зокрема урожайності, фермерських господарств в переважній більшості залишався значно нижчим, порівняно із середніми та великими підприємствами. Основна причина такого стану речей – якісно гірший стан власної ресурсно-технічної бази, складність доступу до передових технологій, селекції, використання засобів захисту рослин, добрив та інші причини, пов'язані насамперед з постійним браком власних обігових коштів та обмеженим доступом до кредитних ресурсів [3].

Сьогодні аграрії не дуже охоче купують вітчизняну техніку. Вітчизняні енергетичні засоби та сільськогосподарські машини відстають від світових аналогів на 2-3 покоління, у них вищі витрати пального на одиницю потужності й на одиницю роботи, параметри продуктивності нижчі на 20-40 %, а по окремих машинах у кілька разів. Вітчизняна техніка вимагає більших трудовитрат на обслуговування, тут вищі експлуатаційні витрати на одиницю роботи, вона більш матеріаломістка [4].

Отже, проблема матеріально-технічного забезпечення в країні, а також в і Запорізькій області в нинішніх умовах є найбільш актуальною для сільськогосподарських виробників. Важливими напрямками поліпшення забезпечення сільськогосподарських підприємств технікою є: реальна державна технічна політика, створення кооперативів із надання виробничо-технічних послуг, розширення фінансового лізингу, розвиток організації ремонтно-технічного обслуговування.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Біляк Н. І. Оцінка сучасного стану матеріально-технічного забезпечення. *Збірник наукових праць ЛНАУ* [ред. В.Г. Ткаченко]. Луганськ: ЛНАУ. 2004. № 34/46. 384 с.
3. Концепція розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/664-2017>
4. Биба В.В., Міхачева П.В. Матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Економіка і регіон*. 2017. №5(66). С.69-74.